

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.A. (Semester - I) (CBCS) Examination March/April-2019
Political Science (Paper – I)
INDIAN GOVERNMENT & POLITICS

Day & Date: Monday, 15-04-2019

Max. Marks: 70

Time: 08:30 AM to 11:00 AM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**14**

1. भारतीय संसद ही —— आहे.
 अ) एकगृहात्मक
 क) त्रिगृहात्मक
 ब) द्विगृहात्मक
 ड) यापैकी नाही
2. भारतीय राज्यघटनेने कोणत्या देशाकडून मूलभूत अधिकार ही संकल्पना घेतली?
 अ) अमेरिका
 क) ऑस्ट्रेलिया
 ब) कॅनडा
 ड) इंग्लंड
3. सरनाम्यामध्ये 42 व्या घटना दुरुस्तीने —— हे शब्द समाविष्ट करण्यात आले.
 अ) सार्वभौम — लोकशाही
 क) सार्वभौम — समाजवादी
 ब) धर्मनिरपेक्ष — समाजवादी
 ड) धर्मनिरपेक्ष — लोकशाही
4. भारताने 'न्यायालयीन पुनर्विलोकन' ही संकल्पना —— देशाकडून घेतली.
 अ) रशिया
 क) इंग्लंड
 ब) फ्रान्स
 ड) अमेरिका
5. —— येथे सर्वोच्च न्यायालय आहे.
 अ) मंबई
 क) चेन्नई
 ब) दिल्ली
 ड) बैंगलोर
6. राष्ट्रपती कोणत्या कलमानुसार राष्ट्रीय आणीबाणी घोषित करतात?
 अ) कलम — 352
 क) कलम — 358
 ब) कलम — 356
 ड) कलम — 360
7. कोणता मुलभूत हक्क भारतीय राज्यघटनेचा आत्मा आहे?
 अ) समतेचा अधिकार
 क) मालमत्तेचा अधिकार
 ब) स्वातंत्र्याचा अधिकार
 ड) घटनात्मक उपायांचा अधिकार
8. सामूहिक उत्तरदायित्व हे —— या व्यवस्थेचे वैशिष्ट्य आहे.
 अ) अध्यक्षीय व्यवस्था
 क) संसदीय व्यवस्था
 ब) हुकुमशाही व्यवस्था
 ड) यापैकी नाही
9. लोकसभेचा सभापती हा —— चा सदस्य असतो.
 अ) विरोधी पक्ष
 क) अपक्ष
 ब) बहुमतप्राप्त पक्ष
 ड) यापैकी नाही
10. —— यांनी घटनासमितीचे हंगामी अध्यक्ष म्हणून भूमिका पार पाडली?
 अ) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
 क) डॉ. सचिवदानंद सिन्हा
 ब) डॉ. राजेंद्र प्रसाद
 ड) पंडित नेहरू

11. —— राज्यसभेचे पदसिद्ध अध्यक्ष असतात.
 अ) राष्ट्रपती ब) उपराष्ट्रपती
 क) पंतप्रधान ड) गृहमंत्री
12. भारतीय संसदेमधील —— हे कनिष्ठ सभागृह म्हणून ओळखले जाते.
 अ) लोकसभा ब) राज्यसभा
 क) विधानसभा ड) यापैकी नाही
13. समानतेचा अधिकार राज्यघटनेत कोणत्या कलमात स्पष्ट केला आहे.
 अ) कलम 14 ते 18 ब) कलम 23 ते 24
 क) कलम 25 ते 28 ड) कलम 19 ते 22
14. भारतीय राज्यघटनेत कोणत्या घटनादुरुस्तीनुसार ‘मूलभूत कर्तव्यांचा’ समावेश करण्यात आला आहे.
 अ) 42 व्या ब) 44 व्या
 क) 14 व्या ड) 24 व्या

प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही चार)	16
1.	भारतीय राज्यघटनेचा सरनामा	
2.	मूलभूत अधिकार व मार्गदर्शक तत्त्वे यांमधील फरक स्पष्ट करा.	
3.	न्यायालयीन पुनर्विलोकन	
4.	संसदीय शासनपद्धती	
5.	घटनात्मक उपायांचा अधिकार	
6.	स्वातंत्र्याचा अधिकार	
प्र.3	कोणत्याही दोन टीपा लिहा.	12
1.	लोकसभेचे अधिकार व कार्ये	
2.	भारतीय राज्यघटनेतील मूलभूत अधिकार स्पष्ट करा.	
3.	मंत्रिमंडळाचे अधिकार व कार्ये	
4.	भारतीय नागरिकांची मूलभूत कर्तव्ये	
प्र.4	खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	14
भारतीय सर्वोच्च न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.		
किंवा		
भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.		
प्र.5	भारताच्या राष्ट्रपतींचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.	14

Seat No.	
-----------------	--

Set P

B.A. (Semester - I) (CBCS) Examination March/April-2019
Political Science (Paper – I)
INDIAN GOVERNMENT & POLITICS

Day & Date: Monday, 15-04-2019
Time: 08:30 AM to 11:00 AM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct answer. 14

- 1) The Indian parliament is _____.
a) Unicameral b) Bicameral
c) Tricameral d) None of these
- 2) From which country Indian constitution borrowed Fundamental Rights?
a) America b) Canada
c) Australia d) England
- 3) _____ phrases were added in preamble by the forty second amendment.
a) Sovereign – democratic b) Secular – socialist
c) Sovereign – socialist d) Secular – democratic
- 4) India has borrowed concept of 'Judicial review' from _____.
a) Russia b) France
c) England d) America
- 5) In _____ is the supreme court of India.
a) Mumbai b) Delhi
c) Chennai d) Bangalore
- 6) Which Article empowers the president of India to proclaim National Emergency?
a) Article – 352 b) Article – 356
c) Article – 358 d) Article – 360
- 7) Which Fundamental Right is known as 'Soul' of the Indian Constitution?
a) Right to Equality b) Right to Freedom
c) Right to Property d) Right to constitutional Remedies
- 8) Collective responsibility is feature of _____.
a) Presidential form b) Dictatorship form
c) Parliamentary form d) None of these
- 9) The speaker of Lok Sabha is a member of _____.
a) Opposition Party b) Majority Party
c) No Party d) None of these
- 10) _____ acted as the provisional president of the constituent Assembly.
a) Dr. Babasaheb Ambedkar b) Dr. Rajendra Prasad
c) Dr. Sachidanand Sinha d) Pandit Nehru
- 11) _____ is the ex-officio chairman of the Rajya Sabha.
a) President b) Vice-President
c) Prime Minister d) Home Minister

12) In the parliament of India Lower House is known as ____.

- a) Lok Sabha
- b) Rajya Sabha
- c) Vidhan Sabha
- d) None of above

13) In which Article Right to Equality mentioned in constitution?

- a) Article 14 to 18
- b) Article 23 to 24
- c) Article 25 to 28
- d) Article 19 to 22

14) By which constitutional amendment fundamental duties have been incorporated in the Indian Constitution?

- a) 42nd
- b) 44th
- c) 14th
- d) 24th

Q.2 Write short answer on (any four)

16

- a) The Preamble of Indian Constitution.
- b) Difference between Fundamental Rights and Directive Principles.
- c) Judicial Review
- d) Parliamentary system of government.
- e) Right to Constitutional Remedies
- f) Right to freedom

Q.3 Write Short notes. (Any Two)

12

- a) Powers and Functions of the Loksabha
- b) Explain the fundamental Rights In Indian Constitution
- c) Functions of the Council of ministers
- d) Fundamental duties of Indian Citizen

Q.4 Write answer any one of the following:

14

a) Explain the Structure, Power and Functions of Supreme Court in India
OR

b) Explain the features of Indian Constitutions.

Q.5 Explain the Power and functions of the President of India.

14